

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....

.....
Pełna nazwa szkoły

Liczba punktów

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZYRODNICZY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH

ROK SZKOLNY 2016/2017

ETAP DRUGI

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 20 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je komisji przeprowadzającej eliminacje.
3. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
5. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
6. Nie używaj korektora.

Czas pracy:
90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 40.
Do następnego etapu
przejdiesz, gdy
uzyskasz co najmniej
32 punkty.

Pracuj samodzielnie.

POWODZENIA!

Zatwierdzam

Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej
Ewa Zakościelna
mgr Ewa Zakościelna

Kurator Oświaty
w Lublinie
Teresa Misiuk
mgr Teresa Misiuk

Fragment mapy Polski do wykonania zadań 1., 2., 3., 4., i 5.

Zadanie 1. (2 p.)

Zdania prawdziwe, dotyczące obszaru przedstawionego na mapie oznacz, wpisując w kratkę literę **P**, natomiast fałszywe – wpisując literę **F**.

<http://2.bp.blogspot.com> (fragment mapy)

Na mapie tej części Polski widoczny jest jedynie obszar pobraży i pojezierzy.

Na mapie widoczna jest Mierzeja Wiślana i Półwysep Helski zwany Kosą. .

W zadaniach **2, 3, 4 i 5** zakreśl kółkiem literę oznaczającą prawidłowe zakończenie zdania.

Zadanie 2. (1 p.)

Posługując się mapą w zadaniu 1. **można**

- ustalić odległości rzeczywiste pomiędzy punktami geograficznymi widocznymi na mapie.
- dokładnie określić położenie widocznych na mapie miast względem stolicy państwa.
- określić trasy dojazdu z Białegostoku do Gdańska.
- odczytać wysokości względne najwyższych punktów terenu.

Zadanie 3. (1 p.)

Zaznacz na mapie (znakiem X) najbardziej na północ wysunięty punkt polskiej granicy państwowej.

Zadanie 4. (1 p.)

Na mapie nie jest widoczna granica z państwem, którego stolicą jest

- Berlin.
- Mińsk.
- Kijów.
- Moskwa.

Zadanie 5. (1 p.)

Na obszarze przedstawionym na mapie położony jest

- obszar Kampinoskiego PN.
- jedyny obszar depresji w naszym kraju.
- obszar, przez który płynie Wisła w górnym swoim biegu.
- duży obszar kotliny Sandomierskiej.

Zadanie 6. (1 p.)

Wpisz w tabeli **wszystkie te litery**, którymi oznaczono informacje **prawidłowo** charakteryzujące pokazany obszar Polski.

Obszar Polski	Informacje opisujące pokazany obszar Polski
	

- Największe i najgłębsze jezioro w Europie.
- Jezioro przybrzeżne.
- Najgłębsze jezioro w Polsce.
- Obszar Polski zwany „biegunem zimna”.
- Obszar leżący na Pojezierzu Mazurskim.

Zadanie 7. (4 p.)

Wykonaj rysunek poziomicowy góry według podanego poniżej opisu. Na rysunku poziomicie powinny być rysowane co 200 m.

Opis formy terenu – góry

Podnóże góry jest na wysokości 800 m n.p.m.

Szczyt leży na wysokości 1856 m n.p.m.

Stok S jest stromy, a pozostałe stoki są łagodne.

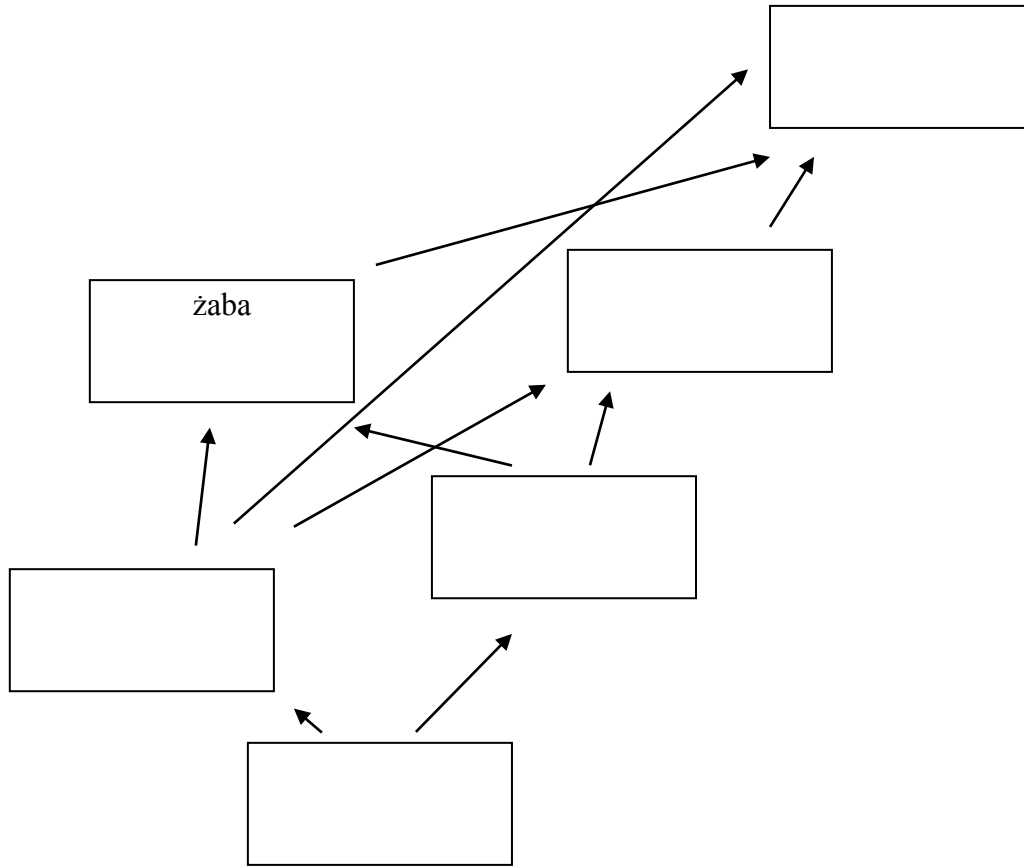
Na stoku SE, na wysokości 1300 m n.p.m, jest schronisko - oznacz je literą X.

Zadanie 8. (1 p.)

Wpisz, w odpowiednie kratki, podane poniżej właściwe nazwy organizmów tak, by powstała sieć pokarmowa.

bocian, ziemniak, ślimak, jaszczurka, stonka

Zadanie 9. (1 p.)

Zakreśl kółkiem litery, które oznaczają **prawdziwe** informacje dotyczące sieci pokarmowych.

- A. Sieci pokarmowe łączą zależnościami jedynie organizmy jednego siedliska np. tylko organizmy leśne.
- B. Sieć pokarmowa zawsze łączy producentów, konsumentów i reducentów.
- C. W sieci pokarmowej można wyróżnić łańcuchy pokarmowe.
- D. Organizmy wodne i lądowe mogą być w jednej sieci pokarmowej.
- E. Brak drapieżników w sieci pokarmowej jest korzystny dla innych organizmów tej sieci.
- F. Pasożyty także są konsumentami.

Zadanie 10. (1 p.)

Podaj trzy **cechy budowy zewnętrznej**, które świadczą o tym, że bocian jest ptakiem.

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 11. (1 p.)

Analizując narysowaną sieć pokarmową wyjaśnij, co jest główną przyczyną tego, że bociany odlatują na czas zimy do krajów położonych na kontynencie afrykańskim.

.....
.....

Zadanie 12. (4 p.)

Wpisz do tabeli właściwe litery, oznaczające **główne** przyczyny wymienionych zjawisk astronomicznych.

Zjawiska	Przyczyny zjawisk
Zaćmienie Słońca i zaćmienie Księżyca	
Spadanie meteorytów na powierzchnię Ziemi w czasie sierpniowych nocy	
Pory roku na Ziemi	
Różnica czasu słonecznego pomiędzy punktami na Ziemi, leżącymi na różnych południkach (różna długość geograficzna)	

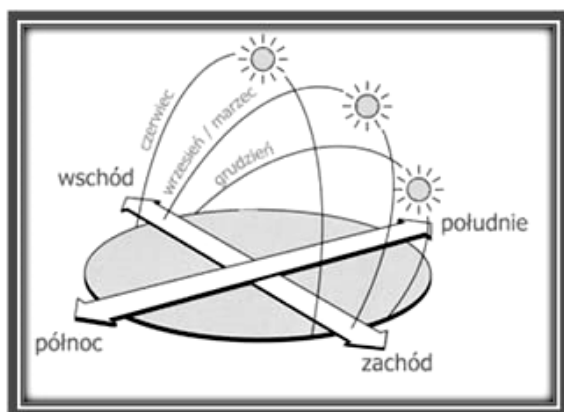
- A. ustawienie osi Ziemi pod kątem $66^{\circ}33'$ ($66\frac{1}{2}^{\circ}$) do orbity,
- B. przejście Ziemi przez pas Perseidów*,
- C. prostoliniowe rozchodzenie się światła,
- D. siła grawitacji,
- E. odpowiedni układ ciał niebieskich,
- F. ruch obiegowy Ziemi,
- G. ruch obrotowy Ziemi.

*Pas Perseidów to rój meteorytów, którego orbita przecina się z orbitą Ziemi

Zadanie 13. (3 p.)

W kratce wpisz literę **P**, gdy informacja o sytuacji przedstawionej na rysunku jest prawdziwa lub literę **F**, gdy jest fałszywa.

Rysunek przedstawia pozorny ruch Słońca w czasie pierwszych dni pór roku na półkuli N.

http://www.geografia24.eu/geo_opracowania/geo220re/r_obr_04.jpg

Słońce wschodzi zawsze dokładnie na E.

Na półkuli północnej Słońce wędruje po stronie południowej nieba w ciągu całego roku.

Słońce góruje jedynie w lecie.

Zadanie 14. (4 p.)

Zdania prawdziwe oznacz, wpisując w kratkę literę **P**, natomiast zdania fałszywe – wpisując literę **F**.

Las tropikalny ma dobrze rozwinięte piętro runa leśnego, gdyż promienie słoneczne łatwo przenikają przez korony drzew i piętro lian.

Lasy iglaste są charakterystyczne dla tajgi.

Największy obszar leśny na Ziemi to las, w skład którego wchodzi Puszcza Białowieska.

Lasy zrzucające liście na okres zimy występują głównie na półkuli północnej.

Zadanie 15. (4 p.)

Wpisz do tabeli litery, oznaczające informacje prawidłowo opisujące miejsce naturalnego występowania wskazanych w niej zwierząt.

Przykłady zwierząt (nazwy gatunkowe)	Strefa krajobrazowa	Kontynent
niedźwiedź biały		
goryl		
lew		
renifer		

Strefa krajobrazowa	Kontynent
A. sawanna, B. las tropikalny, C. step, D. pustynia, E. pustynia lodowa, F. tundra	G. Afryka, H. Ameryka Południowa, I. Antarktyda, J. Arktyka, K. Azja, L. Ameryka Północna, M. Europa

Zadanie 16. (3 p.)

Rysując wyraźne strzałki, dobierz właściwe informacje, do podanych pojęć.

makia

Sucha doliny rzeczne na pustyniach, które okresowo wypełniają się wodą.

uedy

Usypisko kamieni u podnóża wysokich gór

turnie

Roślinność strefy klimatu śródziemnomorskiego o charakterystycznych skórzastych liściach i łodygach z kolcami

Najwyższe piętro gór, pozbawione roślinności, skaliste.

W zadaniach 17. i 18. zakreśl kółkiem literę oznaczającą prawidłowe zakończenie zdania.

Zadanie 17. (1 p.)

Drapieżnikami są

- a. ropucha, biedronka, rosiczka.
- b. jemiola, borowik, huba.
- c. mszyca, ślimak winniczek, mysz.
- d. dzik, bielinek, dżdżownica.

Zadanie 18. (1 p.)

Strefa głębinowa oceanów charakteryzuje się między innymi

- a. obecnością dużej ilości dwutlenku węgla i wysoką temperaturę wody.
- b. brakiem światła i wysokim ciśnieniem.
- c. dużym natlenieniem i obecnością licznych roślin.
- d. bogatym życiem roślinnym i zwierzęcym.

Zadanie 19. (2 p.)

Na fotografii widzisz przebieg doświadczenia: nad zapaloną świecą zawieszono na nitce spiralę wyciętą z papieru.

<http://przyrodana6.blogspot.com/2011/01/jak-mozna-wykorzystac-ogrzone-powietrze.html>

Skreśl informacje, **które są nieprawdziwe** tak, by zdanie prawidłowo opisywało pokazane doświadczenie.

Doświadczenie wykonano, aby stwierdzić, czy *papier ulegnie zapaleniu/powietrze po ogrzaniu jest lżejsze i unosi się/ ruch spirali ugasi płomień świecy.*

Oczekiwany i widocznym efektem w doświadczeniu będzie *ruch obrotowy spirali/ podnoszenie się spirali w miarę ogrzewania/ zatrzymanie się spirali po zapaleniu świecy.*

Zadanie 20. (3 p.)

Wykreśl z tabeli informacje niepoprawnie charakteryzujące podane w niej zjawiska i procesy.

Zjawisko/proces	Charakteryzujące zjawisko/proces informacje
rozpuszczanie cukru	zachodzi tylko w temperaturze powyżej 100°C , powstaje mieszanina, powstaje roztwór, proces chemiczny, zjawisko fizyczne,
ruch powietrza	przemieszczanie się drobin gazu, zjawisko fizyczne, proces chemiczny, powstaje ciepło
topnienie parafiny	jest wynikiem wzrostu temperatury, zachodzi zmiana stanu skupienia, zachodzi w czasie mieszania parafiny z wodą, zjawisko fizyczne, proces chemiczny